

YLÄ-SAVON SEUDUN TULEVAISUUSFOORUMI

6. huhtikuuta 2019

Jaakko Huttunen & Janne Antikainen

MDI

Aluekehittämisen konsulttitoimisto

TYÖSKENTELY

- Työskentely tapahtuu Screen.io -alustalla

<https://mdi.screen.io/ylasavo19>

- Wifi:

- Salasana:

PÄIVÄN AGENDA

- 13:00-13:10 Tilaisuuden avauspuheenvuoro, Juho Pulkka, Iisalmi
- 13:10-13:30 Ylä-Savon tilannekuva, MDI
- 13:30-13:50 Elokvatoiminta osallistavana menetelmänä, Nina Heide, Savonia AMK
- 13:50-14:00 Tauko
- 14:00-15:00 Ryhmätyöskentely: Tiekartta kehitysteemoille
- 15:00-15:45 Ryhmien esitykset
- 15:45-16:00 Tilaisuuden päätöspuheenvuoro, Juha Vidgren, Ponsse

KUKOISTAVAN ALUEEN VIITEKEHYS

01

Elinvoimaisuus

- Kasvun osatekijät
- Perusta ja alusta
- Sisäinen ja ulkoinen

02

Vetovoimaisuus

- Muuttovetovoima
- Sijaintivetovoima
- Paikkavetovoima

03

Pitovoimaisuus

- Kokemukset
- Tyytyväisyys ja viihtyvyys
- Hyvinvointi, arki

04

Valovoimaisuus

- Wau!
- Erottautuminen
- Jotain spesiaalia

05

Kipinätekijät

- Yhteinen tekeminen
- Tulevaisuususkko, tahto
- Tunne

06 Kiertovoimaisuus

- Aivokiertäjät
- Siirtoaktivistit
- Alumnikehittäjät

MERKITTÄVIMMÄT ILMIÖT (2030 JA 2050) JOTKA VAIKUTTAVAT ALUEIDEN KEHITYKSEEN

Yhteiskunta

Kaupungistuminen

Maahanmuutto

Kokonaisvaltainen terveys,
hyvinvointi ja turvallisuus

Eriarvoistumisen uhka

Väestörakenteen muutos

Muuttuva työ ja vapaa-aika

Kansalaisyhteiskunnan
vahvistuminen

Talous

Julkisen talouden haasteet

Rahoitusympäristön muutos

Jakamistalous

Palveluistuminen

Ympäristö ja tekniikka

Ilmastonmuutos

Resurssitehokkuus

Digitalisaatio

Automatisaatio ja
robotisaatio

Mahdollisuudet

Seutu kasvaa
Kaupunkirakenne tiivistyy
Joukkoliikenteen edellytykset paranevat
Asuntotarjonta monipuolistuu
Kävely ja pyöräily lisääntyvät
Viheralueiden ja luonnon merkitys korostuu
Uudet asumiskonseptit
Uusia rahoitustapoja
Uusia liikkumispalveluja
Kaikki irti olemassa olevasta rakenteesta
Liikennejärjestelmää käytetään tehokkaasti
Asuntorahastot ja ulkomaiset sijoittajat mukaan asuntomarkkinoille
Kotiin tuotavat palvelut synnyttävät uutta liiketoimintaa
Ilmastokestäviä suunnitteluratkaisuja
Lämmityskustannukset laskevat
Päästöt vähenevät
Energiatehokkaampi rakentaminen
Liikenneturvallisuus paranee
Logistiikassa ja joukkoliikenteessä kustannussäästöjä

Yhteiskunta

Talous

Ympäristö ja tekniikka

ILMIÖ

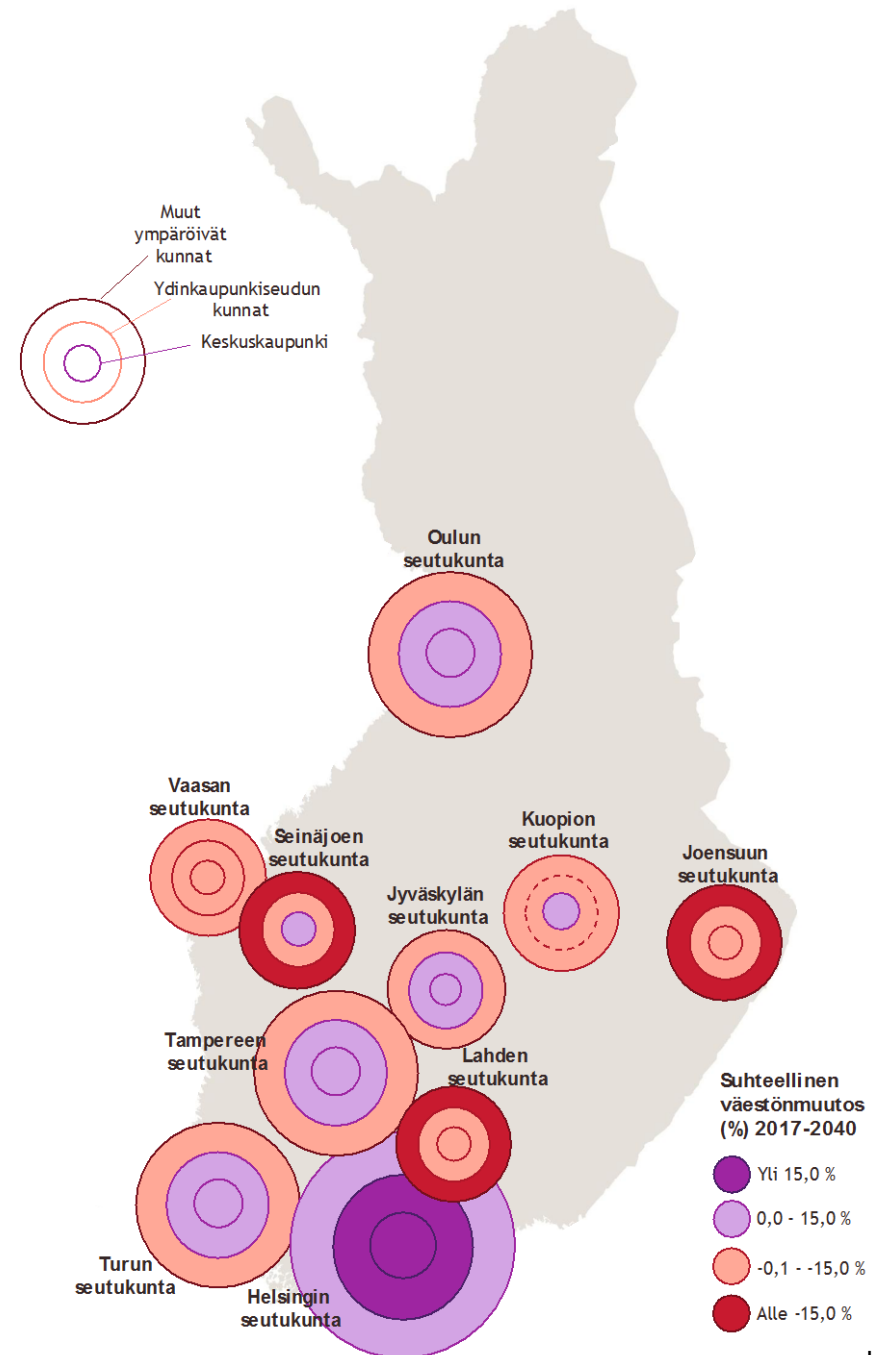
Kaupungistuminen
Maahanmuutto
Kokonaisvaltainen terveys, hyvinvointi ja turvallisuus
Eriarvoistumisen uhka
Väestörakenteen muutos
Muuttuva työ ja vapaa-aika
Kansalaisyhteiskunnan vahvistuminen
Julkisen talouden haasteet
Rahoitusympäristön muutokset
Jakamistalous
Palveluistuminen
Ilmastomuutos
Resurssitehokkuus
Digitalisaatio
Automatisaatio ja robotisaatio

Uhat

Kaupunkirakenne hajaantuu
Ruuhkautuminen pahenee
Yllättävät suuret muuttoaalot
Asuntojen kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa
Alueelliset ja asunalueiden erot voimistuvat (tuloerojen kasvu, syrjäytyminen, turvattomuus)
Asunnottomuus kasvaa
Vääränlainen asuntokanta
Liikenne- ja muut palvelut eivät vastaa tarpeita
Suunnittelun tehottomuus, MAL-kohtaanto-ongelmat ja intressiristiriitojen kärjistymisen
Joukkoliikenteen toimintaedellytykset heikentyvät
Infran rahoitus ja kunnossapito lykkääntyvät
Asuntotuotannon rahoitus / valtion tuki ja avustukset heikkenevät
Priorisoidaan vain liiketaloudellisen hyödyn perusteella
Vuokrat ja hinnat eriytyvät, eriytymiskehitys voimistuu
Harmaa talous kasvaa
Sään ääri-ilmiöt lisääntyvät
Rakentamiskustannukset nousevat
Logistiset kustannukset nousevat
Henkilöautoilun houkuttelevuus kasvaa

VÄESTÖNMUUTOKSET VUOTEEN 2040 MENNESSÄ 10 KAUPUNKISEUDULLA

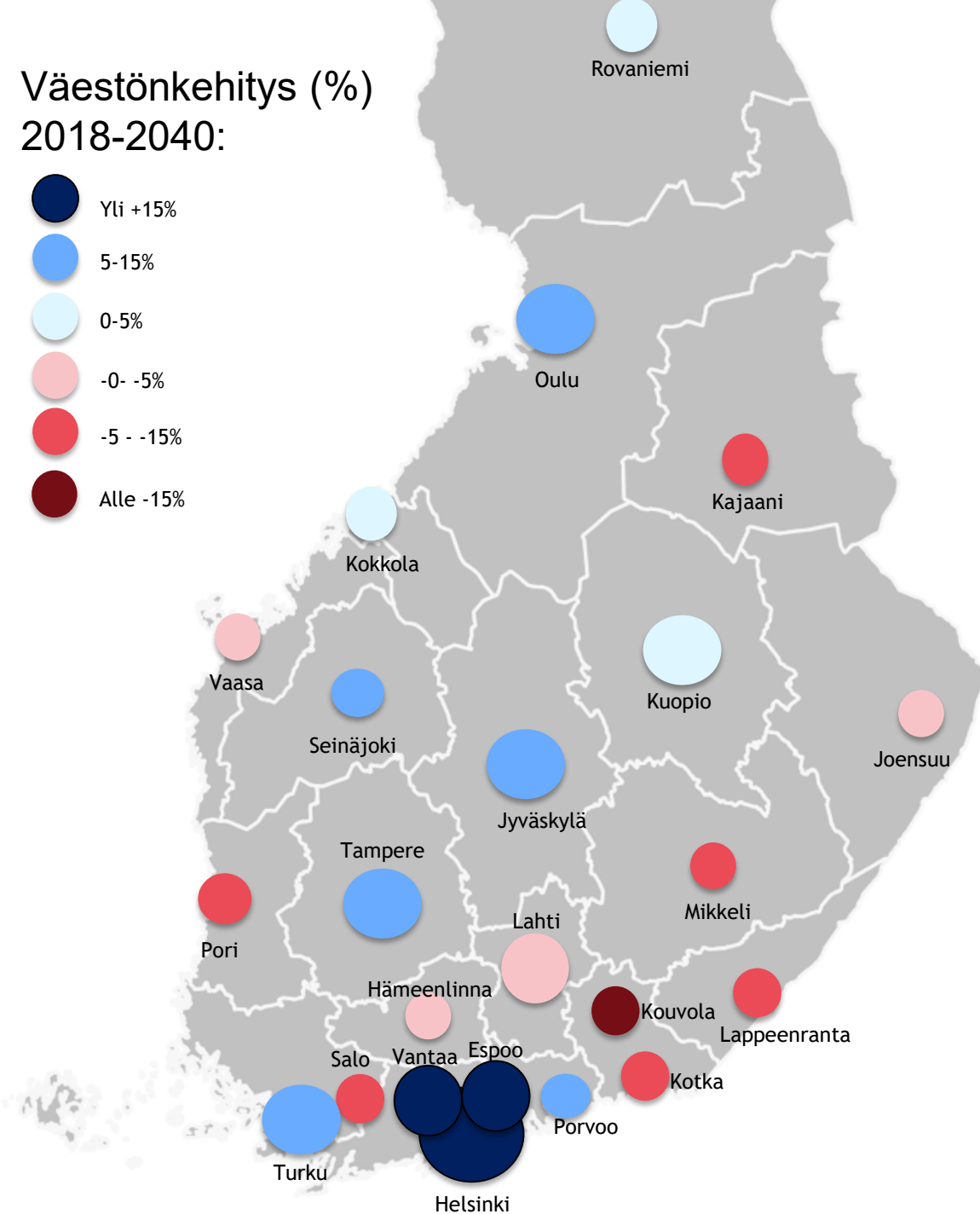
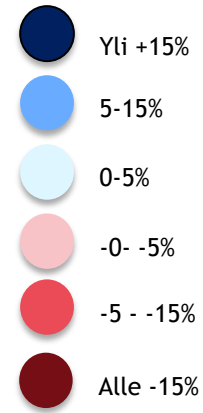
- Vuonna 2040 on vain kolme voittajakaupunkiseutua
- Kaikkiaan noin 10 kaupunkia voittajien joukossa (seuraavat tiedot julkistetaan 16.5.)
- Reunat repsahtavat kaikilla muilla paitsi Helsingin seudulla

VÄESTÖNKEHITYS C21 + 2 -KAUPUNGEISSA

- MDI:n ennusteen mukaan noin puolet (12) kaupungeista kasvaa 2018-2040 -välisenä aikana. Väestönkasvu on suurinta pks:llä, jonka kaikki kaupungit kasvavat yli viidenneksellä (>20 %). Suurista kaupungeista kasvu on vahvaa Tampereella ja Turussa sekä maltillisempaa Oulussa ja Jyväskylässä. Muista kaupungeista kasvu on suhteellisesti vahvinta Porvoossa ja Seinäjoella. Lisäksi kasvuralla ovat Kuopio, Rovaniemi ja Kokkola.
- Väestö vähenee 11 kaupungissa. Väestö vähenee maltillisesti Vaasassa, Joensuussa ja Lahdessa. Hämeenlinnan ja Lappeenrannan väestö vähenee ennusteen mukaan kohtalaisen paljon. Väestö vähenee ennusteen mukaan merkittävästi muun muassa Porissa, Kajaanissa, Salossa, Kouvola, Kotkassa ja Mikkelissä.
- Helsingin, Espoon, Vantaan, Turun ja Porvoon väkiluku ylittää MDI:n ennusteen mukaan vuonna 2040 Tilastokeskuksen vuonna 2015 ennakoitun väkiluvun.
- Tiedot julkistetaan 16.5. (Hypon asuntomarkkinakatsauksessa 3.5. on tämä kartta mukana)

Väestönkehitys (%)
2018-2040:

VÄESTÖENNUSTE

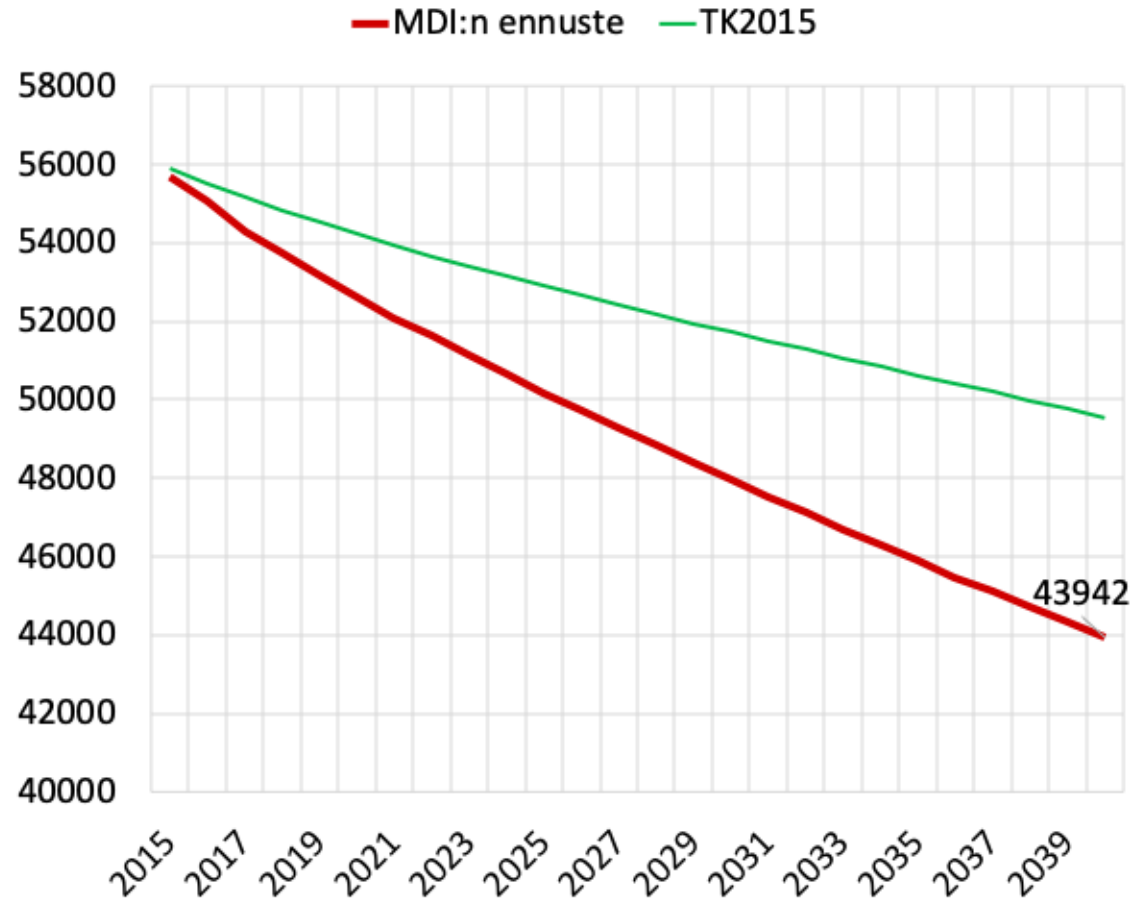
Ylä-Savon seutukunnan ennuste

MDI:n ennusteen mukaan Ylä-Savon asukasluku vähenee vuosien 2017-2040 aikana:

-10 365 asukkaalla
-19,1 prosentilla

MDI:n mukaan Ylä-Savossa asuu 43 942 asukasta vuonna 2040

Ylä-Savon väestönkehitys jää MDI:n ennusteessa 8,9 prosenttiyksikköä heikommaksi Tilastokeskuksen vuoden 2015 ennusteeseen verrattuna.

YLÄ-SAVON TILANNEKUVA

- **Ylä-Savon väestönmuutos ja väestöennuste**
 - Maahanmuutosta hienoista kasvua vuosittain
- **Ylä-Savon seutukunnan tilastoanalyysi**
 - **Aluetaloutta, työllisyyttä ja vetovoimaa käsittelevät tunnusluvut ovat lähtötasoltaan suurimmaksi osaksi heikompia verrattuna muuhun maahan, mutta kehityksen suunta on positiivinen:**
 - Bkt/asukas (2010-2016 Ylä-Savo +13,4 %, koko maa +12,7 %)
 - Verotulot/asukas (seudun verotulot 2010-2017 +24 %, koko maa +19,8 %)
 - Työllisyysaste (2017 Vieremä 72,4 %, koko maa 70,5 %)
 - Yksityisen sektorin osuus (Vieremä 2016 83,1 %, koko maa 71,8 %)
 - Työpaikkaomavaraisuus (seutu 98,8 %, kasvua +0,7 %, huom. Vieremä +131.8 %, Keitele +122,1 %)

....YLÄ-SAVON TILANNEKUVA

- **MDI:n kuntakysely**
 - Ylä-Savossa on halua kehittää seutua yhdessä
- **Ylä-Savon kuntastrategioiden analyysi**
 - Strategioissa korostuivat/tunnistettiin: seudun perinteiset vahvuudet, talouden ja väestöpohjan haasteet
 - Strategioissa vähäisesti mainintoja: seutuyhteistyö, varautuminen supistumiseen, ilmastonmuutos, pehmeät vetovoimatekijät
- **Kehittäjähaastattelut Ylä-Savosta**
- **Isalmen työpaja 27.3**
 - Teemat: *koulutus, osaavan työvoiman saatavuus, yritysten investointi- ja toimintaedellytykset ja saavutettavuus*

KUINKA KEHITTÄMINEN SUJUU?

Alue	Kunnassani on vahva yhteinen tahtotila kehittämiselle	Kunnassani kyetään pitkjänteisiin, selkeisiin ja teräviin valintoihin	Kunnassani tiedostetaan kunnan kehityskuva realistisesti	Kunnassani ollaan avoimia uusille ajatuksille	Kunnassani uskalletaan kokeilla uutta	Kunta-organisaation sisällä vallitsee vahva ja hyvä luottamus	Kunnan luottamus-henkilöiden välillä vallitsee vahva ja hyvä luottamus	Kuntien välillä vallitsee seudullisesti vahva ja hyvä luottamus
Iisalmi	4,1	3,9	4,2	3,8	3,4	4,2	4,1	3,2
Keitele	4,4	3,8	4,3	4,6	4,1	4,1	3,8	3,3
Kiuruvesi	3,6	3,3	3,9	3,4	3,4	3,4	3,3	2,9
Lapinlahti	4,0	4,0	4,5	4,0	4,0	3,8	4,3	3,8
Pielavesi	4,3	3,5	3,9	3,9	3,6	3,9	3,6	2,9
Sonkajärvi	3,9	3,4	4,1	3,7	2,9	3,4	3,5	3,0
Vieremä	4,3	4,4	4,6	3,8	4,0	3,9	3,7	3,5
Ylä-Savon seutukunta	4,1	3,7	4,2	3,9	3,6	3,8	3,7	3,2
Pohjois-Savo	3,9	3,4	3,8	3,6	3,5	3,5	3,4	3,1
Koko maa	3,6	3,2	3,7	3,4	3,4	3,2	3,1	2,9

Asteikko: 1 = täysin eri mieltä ... 5 = täysin samaa mieltä

YHTEENVETO

- Väestö ja palvelut keskittyvät suuremmille seuduille, mutta on myös pieniä menestystarinoita - valtavirralla on aina vastavirtansa
- Kilpailun kiristyessä kipinätekijät korostuvat
- Seudut palaavat, seutuyhteistyö on aina osattu hyvin Ylä-Savossa, nyt on tärkeitä konkretia ja ripeä tekeminen

KEHITTÄMISSUUNNITELMAN TAUSTAT JA TEEMAT

- Megatrendit (mahdollisuudet, mihin pitää varautua)
- Käsiteltävät teemat:
 - Koulutus (koulutus ja yritysysteistyö)
 - Osaavan työvoiman saatavuus (feministinen elinvoimapolitiikka, asuminen, pehmeät vetovoimatekijät)
 - Yritysten investointi- ja toimintaedellytykset (erityisalueet)
 - Saavutettavuus (VT 5 palvelujen kehittäminen)
 - Mahdolliset muut teemat?

RYHMÄTYÖSKENTELY

- Ryhmiin jakautuminen
 - ”esitän projektin idea”
 - ”vaihtoehtoinen idea”
- Kirjataan teemoille **toimenpide, tavoite, toimijat, mittari ja aikataulu** (tarjolla suttupaperi, kirjaukset screenioon, aikaa 30 min)
- Pj:n johdolla:
<https://mdi.screen.io/ylasavo19>
- Ryhmätöiden esittely (ryhmistä pj:t esittelee tuotokset)

RYHMÄTYÖSKENTELY

Ryhmä 1. Koulutus; Juha Vidgren/Mika Suomalainen pj

- Koulutus ja yritysysteistyö

Ryhmä 2. Osaavan työvoiman saatavuus; Jukka Heiskanen pj

- Feministinen elinvoimapolitiikka
- Asuminen
- Pehmeät vetovoimatekijät

Ryhmä 3. Yritysten investointi- ja toimintaedellytykset; Pia Hortling pj

- Eriyisalueet

Ryhmä 4. Saavutettavuus; Markku Eestilä/Silja Huhtiniemi pj

- VT 5 palvelujen kehittäminen

Ryhmä 5. x; y pj?

KOHTI TULEVAISUUTTA

- Teemojen ja tekojen priorisointi (äänestys)
- Toiveet ja vinkit Tulevaisuusfoorumiin 2020
- WAU?
- Kehittämislupaukset

Oli ilo!